

Uredništvo:
Schillerjeva cesta št. 3,
dvorišče, I. nadstropje.

Rokopisi se ne vračajo.

List izhaja vsak dan razun ne-
delj in praznikov ob 4. uri
popoldne.

Sklep uredništva ob 11. uri
dopoldne.

Nefrankirani dopisi se ne
sprejemajo.

Anonimni dopisi se ne uva-
žujejo.

NARODNI DNEVNIK

ed tožit
nakcije. S
dložilo,
emčij
sta št. 3.
naša za avstro-
ke dežele:
netno K 25—
olletno K 1250
črtletno K 680
mesečno K 210
Za **Nemčijo:**
celoletno K 28—
za **vse druge de-**
žele i. Ameriko K 30—
Naročnina se pošilja vnaprej.
Za **oglas (inserate)** se
plačuje od četrstopenjske
petit vrste po 12 h, za
večkratni natis primeren
popust.
Posamezna št. stane 10 h.

Št. 251.

Telefonska številka 65.

Celje, v petek, 4. novembra 1910.

Čekovni račun 48.817.

Leto II.

Grebenc.

»K dolžnostim uradnikov, sodnikov
spada tudi, da se s svojim vedenjem v
uradu in izven istega ne skažejo za
nevredne spoštovanja in zaupanja, ka-
tero zahteva njih poklic.«

§ 2. zak. z dne 21. 5. 1868. drž. zak.
46. o disciplinarnem postopanju zoper
sodnike.

»Vsak, ki je pri sodišču nameščen,
ima zlasti mu po zakonu ali po naročilih
predstojnikov odkazane posle oskrbo-
vati pridno, marljivo in nesebično, tudi
se ima vesti v svojem domačem in dr-
žavljansem življenju povsem neopore-
čno in ima opustiti v uradu in izven
istega vse, kar bi utegnilo zmanjšati za-
upanje v sodnikove uradne posle ali
spoštovanje k stanu, kateremu pripada.
§ 47. instrukcije za sodišča.

Dne 28. oktobra je odšel iz Gornjegrada pro-
vizorični vodja okrajnega sodišča dr. Mulej in na-
stopil je svojo službo po štirimesečnem dopustu zo-
pet deželnsodni svetnik Grebenc.

Ze isti dan se je čutilo v Gornjemgradu Gre-
bencov regiment. Njegov prvi čin je bil, da se je
maščeval nad ubogim pisarniškim pomočnikom g.
Hostnikom, kateri je bil tako nesrečen, da je mor-
al v med Grebencem dopustom doigrati kazenski
zadevi zoper svojega šefa Grebencu govoriti kot
priča pod prisego resnico. Kdor pozna Grebencu in
njegovo maščevalnost, ta je vedel, da bode Grebenc
dal čutiti svojemu uradniku Hostniku, da je bil med
drugim na podlagi njegovega pričevanja v obeh in-
stancah obsojen zaradi razžaljenja časti. Dva dni
pred Grebencem nastopom, torej, ko je bil vodja
gornjegrajskega okrajnega sodišča še dr. Mulej, je
prišel Hostnik zjutraj pol ure prepozno v urad. Go-
spod doktor Mulej je dal mlademu možu radi te ne-
rednosti primeren ukor in s tem naj bi bila stvar
končana. O ne. Grebenc kot vodja okrajnega sodi-
šča po štirimesečni odsotnosti iz urada prvi dan ni
imel važnejšega opraviti, kakor uesti zoper Host-
nika radi po dr. Muleju urejene in razsojene zadeve
pravcato inkvizicijo. Ves dan je zasliševal najrazlič-
nejše ljudi iz celega trga o tem, kje je bil Hostnik
prejšnjo noč, v kaki družbi, koliko je pil, koliko ima
dolgov itd. Najlepše na tem pa je bilo to, da je va-
bila te »priče« na sodišče Grebencova dekla in ne
znabiti kak sodni uslužbenec. Ta okoliščina, katero
vejo potrditi vsi prizadeti, prav markantno ilustrira
način, kako razumno in dosledno vodi Grebenc po-
sle uradnega vodje. Prvi dan svojega uradovanja je
zaključil Grebenc z dvema junaškima činoma: Host-
niku je izjavil, da je »aus Dienstesrückichten« od-
puščen z 12. novembrom, Hostnikove upnike (med
njimi take, katerim dolguje po 2 K), je pa obvestil
še isti večer po uradnih dopisih, na katerih ovitkih

je bilo zapisano »Zustellung auch bei Nacht gestat-
tet«, da odide Hostnik 12. novembra. Ta junaštva je
še zaključil s tem, da je drugi dan odrekel Hostniku
2dnevni dopust, za katerega ga je prosil, da bi si
zamogel poiskati pri predsedništvu okrožnega sodi-
šča odpomoči, tako da je moral brzojavno si izpo-
slovati dopust od predsedništva okrožnega sodišča
v Celju, katero mu je istega seveda takoj dovolilo.
Da se je šlo Grebencu samo za to, da se maščuje
nad Hostnikom, to dokazuje najboljši okoliščina,
da je rekel drugemu uradniku B., kateri je isti dan
kakor Hostnik prišel tudi prepozno v urad in imel
radi tega neprilike: »Das haben Sie dem Hostnik zu
verdanken.«

Da ob takem vedenju in obnašanju mora giniti
ne le spoštovanje pisarniških uradnikov do svoje-
ga šefa, ampak tudi zaupanje ljudstva do takega
sodnika in žalibog tudi do sodišča, kateremu on na-
čeluje, je jasno.

Nekaj dni poprej je Grebenc hodil po zasebnih
stanovanjih sodnih uradnikov in slug in njih in nji-
hove žene zasliševal o Hostniku, druge zopet na nji-
vi itd. S takim obnašanjem, da občuje enkrat s svo-
jimi uradniki preintimno, drugič pa, ko so pri njem
padli v nemilost, jih zopet zasleduje, si jemlje pri
njih sam ugled.

Kako sovraži neljube mu ljudi in tudi njih so-
rodnike, je pokazal Grebenc v slučaju Ivana Kelca
ml., iz Noveštifte. Ta mladenič je bil obtožen letoš-
njo pomlad zaradi nekega prestopka. Ze pred raz-
pravo se je živahno zanimal za slučaj in sicer samo
radi tega, ker je Kelc nadučiteljev sin, o katerem pa
ni imel soditi on, ampak sodn. Serbec. Naročil je v
pisarni, da morajo priči Marijo Trepl poslati takoj
ko pride, k njemu. S to pričo je imel pred razpravo
dolgo pogovor, izjavil je pred razpravo, da mora
Kelc strogo kaznovan biti, po razpravi pa je pisme-
no razsodbo sodnika Serbca popravil oziroma
dopolnjeval, akoravno ga ni prav nič brigala, ker je
bil Serbec samostojen sodnik. Sele ko si je sodnik
to prepeval, je Grebenc svoje pristavke zradil,
kar se še danes pozna. Ko je potem Kelc nasto-
pil kazen 5dnevnega zapor, je šel Grebenc k jet-
ničarju in mu je rekel, da ga mora dejati na vsak
način v samotni zapor, da bode kazen strožja. Na
jetničarjev odgovor, da si je Kelc to itak sam želel,
je Grebenc odvrnil: A tako, potem ga pa ravno za-
prite k drugim.

Znano je tudi, da je Grebenc rekel na Sveti
večer o nadučitelju Kocbeku v uradu: »Dem werde
ich schon das Gasthausgehen verleiden«. Ravno
tako je naročil sražmojstru Pernatu, da naj poseb-
no pazi na Mikuževo hišo, češ »denen werde ich
schon die Flügel stutzen«. To pa radi tega, ker mu
Mikuževi, ki imajo mesnico, niso hoteli dati naj-
boljšega mesa.

Enkrat je povabil nadučitelja Kocbeka pod se-
znamom P (pupilarna zadeva), ker je bil ta šol-
skim otrokom prepovedal obisk neke gledališke

predstave v farovžu. Ker je nadučitelj izjavil, da
tozadevno sodišču sploh ne daje odgovora, ker je
to izključno šolska zadeva, je Grebenc za odišlim
nadučiteljem glasno zaklical: »Ist das ein Trottel!«
V tej zadevi se je celo deželni šolski svet obrnil do
predsednika nadsodišča v Gradcu s pritožbo, da se
sodišče na tak način vmešava v šolske zadeve, da
se to z zakoni ne da v sklad spraviti. Zaradi takih
in drugih vmešavanj in ovadb, katere je Grebenc
neprestano pošiljal šolskim oblastim, je dobil od
predsednika okrožnega sodišča strog ukor.

Tako vedenje predstojnika sodišča vpliva
skrajno demoralizujoče. Znano je, da v Gornjem-
gradu ni bilo nikdar toliko anonimnih pisem in
anonimnih ovadb, kakor odkar je Grebenc gori in
zlasti, odkar je s tržani sprt. Nek bivši pisarniški
pomočnik je celo pred pričami pravil, da mu je Gre-
benc narekoval neko anonimno pisno. Mi nočemo
trditi, da je to res, ampak smo mnjenja, da zadošča
okoliščina, da je predstojnik sodišča tako zelo pri-
stopen vsaki anonimni ovadbi in da se sodnika ta-
ko skrajno nevredno obnaša, da nastanejo taka
sumničenja in enake govorice. Ko je župnik Lekše
odklonil drugega sodnika, je Grebenc napravil
koncept, katerega je potem Lekše prepisal!

Enako netaktno se je obnašal v svoji kazenski
pravi. Ker se je bil dr. Konečnik pri prvi razpravi
izrazil o Šarbovem hlapcu, da je nekoliko »be-
schränkt«, je Grebenc, ki je po razpravi spise pre-
gledal, poklical gospoda Šarba k sebi in mu takoj
rekel, da se ne bode več mogel voziti z njegovim
vozom, ker ima norega hlapca.

Tudi kot sodnik se Grebenc ne vede nič bolj-
še. Kadar so mu zastopniki neprijetni, takrat krat-
komalo povabi stranko brez zastopnikov, akorav-
no je to nepripustno. Seveda je uspeh potem vse-
lej ta, da je protokolirano kot strankina izjava to,
kar je Grebenc hotel. Tako je v nekem slučaju po-
tem, ko je bila njegova razsodba od okrožnega
sodišča razveljavljena in mu zaukazano, da ima
izvesti novo razpravo, kratkomalo povabil kura-
torja stranke, katera je bila v drugi instanci zma-
gala, namesto strankinega odvetnika in je sprejel
od njega na zapisnik izjavo, da je razsodba okrož-
nega sodišča razveljavljena in da velja zopet Gre-
bencova sodba, ki je pravična ter da ni treba več
razprave.

Zaradi tega in podobnih slučajev so že vložene
zoper njega nadzorstvene pritožbe.

Ker posveti Grebenc toliko časa persekuciji
neljubih mu oseb, ga seveda nima dovolj za svoje
uradne posle. Znano je, kako dolgo traja, predno
reši Grebenc kak predlog, razpiše razpravo ali iz-
da pismeno sodbo. Nek celjski odvetnik je čakal
enkrat od avgusta do prihodnjega majnika na raz-
sodbo, normalno pa traja več tednov, dva tri me-
sece, da razsodbo izda. Ker pa ve, da take nered-
nosti sodnim vizitatorjem in inspektorjem niso

LISTEK.

Tast Kondelik in zet Vejvara.

Ceški spisal Ignát Herrmann. — Poslovenil Stanko
Svetina.

Nekaj prekanjenega je bilo v očeh gospoda
Kondelika, ko je pozdravil otroka, toda tudi ta po-
gled je Pepica navidezno pogumno vzdržala. Toda
ko se je k nji približala sestra Vejvarova, Tončika
in ki je vpila nanjo, še predno je k njej pristopila,
pogled, tako vprašajoč, globok, preiskujoč, ki se je
trudil rešiti veliko uganko, ki se je njej sami —
kot nevesti — že približala — tu je morala mlada
žena zbrati vse sile, da bi pred tem najnedolžnej-
šim pogledom ne povesila oči in je rekla skoro še-
petaje:

»Dobro jutro, Tončika...« in jo objela.

Ker ga ni nihče opazoval, in kakor bi ga tu-
kaj ne bilo, je gledal stari oče Vejvara skrivaj oko-
li sebe in njegove ustnice so se nehote in komaj
vidno premikale, kakor bi molile ali blagoslovljale.
Oči so se mu svetile, kakor bi bile rosne...

Katinka je odprla vrata iz kuhinje in gospa
Kondelikova je nesla skledo z juho.

»Sedite, sedite, ljudje! Ako bo kaj bolj suho,
imata na vesti naša dva mlada. Toda samo da sta
tukaj.«

»Kje pa sta bila pravzaprav Vejvarata?« je
vprašal gromeče mojster Kondelik in si je tlačil
konec prtička za srajčin ovrtnik.

»Oče, bila sva —« je začel Vejvara.

— na sprehodu, oče«, je hitro dopolnila
Pepica, da se ne bi sprog zagovoril s fotografom.
»In prišla bi bila prej, toda imela sva obisk. Staro
Franovo prijateljstvo — je pristavila hudomušno
— uganite kdo?«

»Od magistrata?« je vprašal mojster.

»Gospa Mukšnablova!« je odgovorila Pepi-
ca. »Meni se zdi, da Fran vendarle —«

»Pepica!« je rekel očitaajoč Vejvara. In na-
enkrat je zaklical: »Pravzaprav je veljal njen obisk
Pepici, prinesla ji je dar —«

»Fran!« je kriknila sedaj Pepica.

»Tako ročno delo«, je rekel Vejvara že popol-
noma malomarno.

»Vem — vem«, se je hehetal mojster Konde-
lik. »Tako ročno — delo! Obesi se na zid, past za
prah, da!«

»To ni za zid«, je djal Vejvara nedolžno.

Pepica mu je stopila na nogo.

»Škoda, da nimate mize s podnožjem«, je pri-
pomnil Vejvara tjavendan.

»Zakaj pa?« je vprašal mojster.

»Da bi se lahko kam dale noge.«

Mojster se je obrnil k sosedu, očetu Vejva-
rovemu.

»Vrag vedi — dokler je hodil za Pepico, ni
nikdar vprašal po podnožju...«

»Jejte, jejte«, je vzpodbudila gospa Kondelik.

kova, ki je slutila, da imajo zopet »nekaj med se-
boj«, čeprav ni razumela, za kaj se gre. Pa saj ji
bo potem Pepica povedala.

Šele sedaj se je zazdelo Vejvari, da je danes
mamica Kondelikova drugačna kakor navadno. Da
na njenem obrazu leži nekaj milega, žalostnega,
ali — sam ni vedel, kaj. Skratka, to ni bilo ono
zadovoljno in brezskrbno obličje kakor drugače.
Ali se morda jezi, ker sta se zapoznili? Ne, to ne.

In bil je neizrečeno vesel, ko je spoznal od
sklede do sklede, da se obedu ni nič zgodilo, da se
ni pokazil.

Po jedi so pili gospodje črno kavo, dame belo.
Oče Vejvara, ki je skrbno kadil britaniko, ki
mu jo je ponudil mojster Kondelik, je rekel bo-
ječe:

»Nerad bi motil družbo, toda zelo rad bi po-
gledal malo po Pragi — kdo ve, kdaj pridem zopet
sem in če sploh pridem. Ali greš z nami, Fran, in
Pepica?«

»Z veseljem, oče«, je pritrdil Vejvara.

»Mene morda tudi vzamete s seboj?« je rekel
mojster.

»Moj bog, oče, pa kako radi«, se je veselil
oče Vejvara. Kaj pa mamica?«

»Mene pustite doma, stari«, se je branila go-
spa Kondelikova. »Prišlo je vse nadme — in mo-
ram vam pripraviti večerjo. S Katinko ne bova dr-
žali križem rok — dan je kratek.«

»Ali morava midva tudi priti?« je vprašal Vej-
vara.

»Kam pa naj gresta?« se je čudila mati.

všeč, si pomaga na ta način dostavitve datira za dalj časa nazaj. to tist

Zapuščinske obravnave reklačuje na ta način, da pusti ležati celo zadevo, češ, da ni dognano, ali se zapustniku znabiti še ne bode rodil »posthumus«. Takih spisov je vse polno. Po dne 16. 5. 1908 umrlem 68letnem Janezu Irmančniku je bil Grebenc dne 14. 9. 1908 na inventuri, vendar celo takrat zadeve ni sklonil, ampak je zapisal: »Sedaj pa pravijo vdova in sovaruh, da naj se počaka z odpošiljativjo zap. izkaza, dokler se ne bode odločilo ali izkazalo, ali bode vdova porodila posthuma, kajti mnenja in čuta je, da je po ranjku zopet spočela«. **Vdova je bila stara ob zapustnikovi smrti 60 let.** Akt je izkopal šele 26. marca 1909 in zapisal: »Sedaj se je že brezdvomno izkazalo, da posthuma ne bode. Bila je le neka čudna ženska bolezen in je sedaj jdognano, da poroda ne bo.«

Dovolj. Navedli smo iz obilice nam znanih slučajev samo nekoliko drastičnih. Kako se šele godi v onih zadevah, kjer stranke nimajo pravnih zastopnikov? Tako pa ne more in ne sme več iti naprej. Ako je justični upravi na tem, da zaupanje v pravosodstvo v gornjegrajskem okraju ne bode še bolj trpelo kakor je že, potem naj napravi konec. Persekucija proti osebam, ki so sodnemu predstojniku neljube, njegova znana maščevalnost in samovoljnost, netaktnost ter brezobzirnost, v kateri se ne zmeni niti za ukaze predstojnikov, so prikipele do vrhunca. Do vrhunca pa je prikipele tudi nevolja nad takim sodnim predstojnikom in prišlo je tako daleč, da se ga ne smatra več resnim. In to je nevarno in pomisleka vredno. Kličemo justični upravi: Tua res agitur!

Politična kronika.

K POLOŽAJU NA HRVAŠKEM.

Naš urednik je imel včeraj priliko govoriti v Zagrebu z urednikom »Srbobrana« in nar. zastopnikom Budisavljevičem o političnem položaju na Hrvaškem. »Kaj bo, tega danes nikdo ne ve«, je rekel g. Budisavljevič. Ako nam (srbohrvaški koaliciji) stavi ban ugodne pogoje, s katerimi dosežemo nekaj za deželo in svojo volilstvo, pa je mogoče, da gremo v vladno večino. — V istem smislu piše tudi večina listov. V vladno večino (Tomašičevci in koalicija) bi vstopil po svoji izjavi napram nekemu madžarskemu listu tudi Radič s svojimi kmečkimi poslanci. Sabor bo sklican še v tem mesecu; ker popravljajo običajno dvorano za saborska zasedanja, bo zboroval sabor v psvetovalnici zagrebškega mesta.

SOCIJALIST SCHUHMEIER — LUEGERJEV NASLEDNIK V NIŽJEAVSTR. DEŽELNEM ZBORU.

Včeraj so se vršile v 2. okraju na Dunaju ožje volitve za dr. Luegerjev mandat v nižjeavstrijskem deželnem zboru. Oddanih je bilo skupno 24.977 glasov, od teh je dobil socialista Schuhmeier 12.760, krščanski socialist Preyer pa 11.625 glasov. Nekaj glasovnic je bilo neveljavnih in praznih; izvoljen je socialni demokrat Schuhmeier, a s pomočjo nemških liberalcev. Po volitvah so socialisti priredili Schuhmeierju velikanske ovacije in pa demonstrativen obhod po mestu in Ringu. Med volitvijo je došlo med njimi in klerikalci do krvavih pretepov; morali so porabiti za vzdrževanje miru več stotin redarjev. — Klerikalci so delali s službenim aparatom, svojimi agitatorji in tercijalkami za izvolitev Preyerjevo — a bili so preslabi; volilstvo se jih je že naveličalo. Vsi dunajski listi pišejo, da je to za krščansko-socialno stranko začetek od konca. Kar je Lueger umrl, je zapustil kršč. soc. tisti dobri in energični duh, ki jih je držal po konci; sedaj pa gre stranka počasi svojemu propadu nasproti.

Širite Nar. Dnevnik.

»Dobro, mamica, toda danes pojdeva hitro domov, včeraj smo se zelo zakasnilo...«

»Ne boj se, Fran, ne bomo vaju zadrževali — moramo se takointako vsi naspiti...«

Po kavi so odšli torej vsi v mesto in so ostavili gospo Kondelikovo s Katinko. In vrnili so se po šestih.

Gospa Kondelikova je bila zbrala vso pamet, da bi goste presenetila z novim mikavnim proizvodom svoje kuharske šole, toda razun gospoda Kondelika so bili vsi premagani vsled včerajšnje obilne gostije in današnjega prazničnega obeda. Včerajšnji podaljšek večera skoro do belega jutra se je maščeval nad njimi.

»Nič ne pomaga, mamica«, je odgovoril oče Vejvara, ko ga je gospa Kondelikova vzpodbudila, »želodec še ni prebavil in zahteva svoje pravice.«

Mladi soprog je napravil, kakor je rekel. — Dvignil se je nekoliko minut pred devetimi in je rekel resnobno kakor še dosedaj nikoli:

»Pepica, pojdeva domov.«

In čudo, mlada žena je zadovoljno vstala.

To je bil trenotek, katerega je gospa Kondelikova čakala. Hitela je za hčerjo v spalnico, da bi ji pomagala v plašč in tu jo je naglo prišla za glavo, poljubila jo je in vprašala kar najbolj tiho, da se ne bi izdala, kako se ji glas trese:

»Ali si bila pridna — hčerka? Potrežljiva?«

Pepica se je sklonila in je poljubila materi roko.

DROBNE POLITIČNE NOVICE.

Iz deželnih zborov. V moravskem deželnem zboru se je nadaljevala tudi včeraj obstrukcija Nemcev in socialistov proti davčnim predlogom večine. Vendar pa so se že začela sporazumna pogajanja. — V gališkem deželnem zboru je bilo vzeto na znanje poročilo odseka za volilno reformo, da bode odsek izdelal načrt volilne reforme in ga predložil deželnemu zboru. Rusini niso bili s tem zadovoljni in so uprizorili velikanski škandal.

Prihodnja plenarna seja avstrijskih delegacij je 8. novembra. Istočasno se vrši tudi plenarna seja ogrskih delegacij. V prvi plenarni seji avstrijskih delegacij se bo razpravljala proračun zunanega ministerstva, v ogrskih delegacijah pa proračun vojnega ministerstva.

Češko-nemška spravna pogajanja. Položaj se je tekom včerajšnjega dneva zboljšal. Vršila so se namreč posvetovanja neoficijelnega komiteja in tam se je dosegel sporazum glede najbolj sporne točke, namreč glede § 42. dež. reda. Ta § statuiral dva narodnostna senata v deželnem odboru, določa pa tudi pravico deželnega odbora, da na predlog enega dveh članov deželnega odbora v plenarni seji lahko sistira sklep narodnostnega senata ter vrne celo zadevo senatu nazaj v zopetno posvetovanje. Kaj bo v slučaju, če narodnostni senat tudi pri drugem posvetovanju sklene isto kakor prvič, to se sedaj še ni določilo. Češki deželni poslanci in klub čeških deželnih poslancev imajo danes sejo. Za danes zvečer so sklicani tudi nemški deželni poslanci k seji. Posvetovanja so trajala včeraj do 7. zvečer in pri tej konferenci so tako Čehi kakor Nemci se izjavili, da se situacija vidno boljša. Čehi zahtevajo še odgovora glede minoritetnega šolstva in varstva manjšin.

Ruski car Nikolaj je došel danes iz Hesenskega kjer je še vedno s carico v toplicah, v Potsdam na obisk k nemškemu cesarju.

Dopisi.

Gledišče v Mariboru. Dne 1. novembra smo se poslovlili od Raupachove, deset in desetkrat premlete žaloigre »Mlinar in njegova hči«, ki je bila doslej baje edina primerna igra za dan vseh svetnikov — menda zaradi svojih strašil, duhov in mrtvecev. Recite, kar hočete, ljudstvo pa je vendar prihajalo vselej jako rado gledat te igre, tako tudi letos. Naša inteligenca pa menda ne bo več zadovoljna s polno galerijo in prazno dvorano in se ne bo ozirala samo na okus samo najbolj priproste občinstva, ker je izjavila, letos še »Mlinarja in njegovo hčer«, potem pa nikdar več. Ta sklep nas veseli, kajti dokazuje nam, da upošteva odbor »Dramatičnega društva« precej tudi vsebinsko iger in da noče na slepo posnemati nemških provincijalnih in velikih odrov, na katerih straši ta žaloigra vsako leto »verne duše«. Greh se nam zdi zares, če vcepjamo svojemu že itak babjeverstvu preveč udanemu ljudstvu prepričanje, da šteje kukavica ljudem leta, da kliče čukovo petje smrt v hišo, da hodijo duhovi ob gotovi uri po pokopališču itd. Naša žaloigra ne pozna nič drugega kot prazne vere; tragika mlinarjeve družine in pomočnika Janka sloni le ob babjeverstvu, o nenaravnih in naravnost nemožnih dogodkih. Iz praškega »Narodnega divadla« so vrgli to igro z velikim hrupom pred šestimi leti, toda tako krepko, da je ne bodo uprizorili nikdar več. Mnogim je seveda žal. Tam je hodilo sploh dvojno občinstvo k tej igri v gledališče: nekateri, da bi se vredu izjokali, drugi pa, da se vredu nasmejejo jokajočemu občinstvu. Pri nas seveda ni tega dvojnega užitka, kajti znano je, da se mariborska galerija takrat sama najbolj krohoče, kadar bi se imela jokati. V slovenskem mariborskem gledališču je bilo vsaj slovo jako častno in mirno. Uprizoritev je izborna uspešna. Gospod Neumann je bil v ulogi skopuha Črnota

Mati jo je pogladila po sencih.

In minuto potem je porabila šunder, ki je nastal vsled pripravljanja na odhod vseh in je vstavila v kotu spalnice Vejvaro, položila mu je roke na glavo in zašepetala:

»Ali si srečen, Fran —?«

»Draga mamica!« je prijel Vejvara obe njeni roki, da bi jih poljubil. »In hvaležen — neizrečeno hvaležen!«

»Imej jo rad, Fran — zelo rad!« je dodala tašča, toda to se je že raztopilo v solzah.

Očeta Vejvaro in Tončiko je spremlj mojster do nekdanjega mladeniškega stanovanja Franova.

A mlada zakonska sta hitela na Vinograde.

Kako se je Vejvara veselil ostanka današnjega večera s Pepico na samem po vsem tem včerajšnjem in današnjem hrupu!

»Najhuje je naši mamici!« je spregovorila Pepica, ko sta se bližala svojemu stanovanju v Čelakovskega ulici. »Ta bo žalostna.«

»In danes se mi je zdela popolnoma drugačna kot navadno«, je pripomnil Vejvara.

»Ne čudi se, Fran, ko je tako osirotela!« je odgovorila Pepica in je stopila v hišo.

Čez nekaj časa nato se je razsvetilo stanovanje mladih zakonskih. Pri peči v obednici je čepel Vejvara, pri peči v spalnici se je sklanjala mlada žena. Oba sta kurila. Zunaj je bilo mrzlo in deževno, toda tu bo čez nekaj časa gorko in prijazno... (Dalje sledi.)

izredno srečen igralec; veselje je bilo gledati njegovo življenje polno mimiko in igro. Gdč. Posebova si je naložila (kot Marica) težko nalogo a na čast moramo priznati, da opazujemo pri tej svoji marljivi igralki jako nagel napredek. Priznavanje občinstva je poplačalo oba za skrb, s katero sta se vživela v težavni ulogi. Trpeča in umirajoča Marica pa je govorila v stremljenju po naravni igri dosti prethito, vsled tega deloma nerazumljivo. V bodoče priporočamo igralcem, naj v podobni situaciji rajše nekoliko popuste na ljubo občinstvu in govore dovolj glasno. — Režiser Berlič je ustvaril silno komičen tip snubača (kmet Matija), grobokop Luka pa je izkušal podati svoji manj komični ulogi nekaj vesele barve s čudnim, afektiranim naglašanjem. Dobro so uspele tudi manjše vloge tete županje, vdove Korenke (nova, dobra moč!), gostilničarja Pivka in njegove žene, duhovnika in hlapcev. Janka je igral zopet g. Medved. — Izmed koncertnih točk, ki jih je sviralo »Glasbeno društvo« med dejanji, naj omenimo Verdijevo uverturo k operi »Nabukadonozor«, Försterjevo »Domovino«, dve Kozmákovski skladbi in intermezzo iz »Cavallerie rusticane«. Prihodnja prestava dne 13. t. m. popoldne »Krasna Lida«. P. P.

Štajerske novice.

v Zvišanje tovarnih tarifov pri Južni žel. Dunajski listi poročajo, da bode dovolila vlada J. železnici samo za letošnje leto veljavno zvišanje tovarnih tarifov do 1. 1917 in sicer pod pogojem, da Južna železnica ne bode pobirala zvišane tovarnine pri nekaterih predmetih, katere določi vlada. To je izvanredno važna zadeva, ki sega globoko v gospodarske interese dežel, katere so tako zelo navezane na Južno železnico kakor baš slovenske. Zato pričakujemo, da se naši poslanci v tem vprašanju odločno zganejo in sicer takoj ob otvoritvi drž. zbora če ne že popreje. Tu mora pasti vsaki strankarski obzir!

Podporno društvo za uboge učence c. kr. samost. n. sl. gimn. razredov v Celju ima svoj občni zbor za šolsko leto 1910/11 v soboto, 5. novembra t. l. ob 2. uri popoldne v zbornici c. kr. n. sl. gimnazije.

v Iz Gaberja. Zadnjeobčinske volitve v celjski okolici so pokazale velikansko nevarnost, ki preti nam Slovincem, če pade okolica v nemške roke. Požrtvovalni okoličani napeli so vse sile in na celi črti zmagali. Danes se obračajo do vas s prošnjo, da podprete naše narodno delo v okolici. Bralno društvo v Gaberjih priredi prvo letošnjo veselico »Martinov večer«, v nedeljo dne 6. tm. v Sokolskem domu. Pridite vsi, podajte našim okoličanom in delavcem roke ter jih podprite v težkem boju za narodnost in obstanek.

Odlikovanje. Gospod Janez Paulšek, nadučitelj v Račah, je dobil pri čebelarški razstavi na Dunaju za svoj predmet, ki je pravcat unikum spretnega čebelarja, najvišjo odliko — izredno veliko zlato svetinjo. Vrlemu rojaku častitamo!

v Poskušani umor. Dne 28. okt. se je peljal posestnik Vinko Čenžar od Sv. Brica iz Velenja s sejma domu. Z njim sta se vozila dva soseda. Naenkrat je nekdo iz zasede vstrelil na Čenžarja iz revolverja in ga smrtno nevarno ranil. Sumijo, da je to storil rudar Miha Blagotinšek, kateri je neko pravdo proti Čenžarju zgubil.

v Umrli je 2. nov. v Peklu pri Poljčanah župan in gostilničar Karl Mahorič, star 50 let.

v Shod zastopnikov avstr. avtonomnih mest se je pričel na Dunaju. Mesto Celje zastopata dr. Jabornegg in Ambrožič.

Iz Podsrede. Pri nas službuje že nekaj časa v revirju kneza Windischgraetza mož, ki je vreden, da se malo natančneje z njim seznanimo. Njegovo družinsko življenje nas v toliko ne zanima, dokler ne postane že preveč javna tajnost, toda tembolj njegov nastop v praksi. Naš gospod gozdar je v pivi vrsti strašanski Nemec, dasi ga njegov jezik razodeva, da je pravi moravski Čeh. Slovenskih cenilnih listov noče razumeti, niti slovensko občeati. Vendar bi moral mož premisliti, da službuje v čisto slovenskem kraju. Nekateri hudomušneži pa celo trde, da ne zna ne nemški, ne češki, ne slovenski. Kdor ima čast čitati njegova pisma, se koj prepriča o veliki germanski učenosti. Mož niti pravopisa ne pozna, kaj še kaj drugega! Čič pač ni za barko, kakor tudi bivši strežaj ni za gozdarja. Edino, kar ga še diči, je njegova pobožnost. Osobito imajo podsredski klerikalci užitek ob procesijah, gledajoč visokega gospoda gozdarja, ki se spreha s palčko gori in doli po trgu. O njegovem blagem ravnanju z revnim ljudstvom hočemo prihodnjič spregovoriti. Za danes možu samo povemo, da bode mera kmalu polna, zatorej naj se le poboljša.

v Iz Petrovč nam je poslala gđc. Ivanka Žagar šopek vijolic in drugih spomladanskih cvetk, ki so se razvele navzlic mrazu pod milim nebom. Prirčna hvala za pozornost!

v Dragi Linhart. Zvedeli smo, da je nemški narodni svet za Sp. Štajer kupil znanega Linharta za svojo službo. Plačal je razne Linhartove „obveznosti“ iz prejšnjih časov, ki so baje znašale okrog 8 tisočakov. Sedaj pa je tudi Linhart obvezan kaditi raznim nemškim mogotcem in pisati tako kakor mu ti renegatje komandirajo. In on baje zastopa „glas slovenskega ljudstva na Sp. Štajerjnu!“

v Iz Ptuja nam poročajo: Gospa Stibler, ki se je preselila iz Maribora v Ptuj, je oddala v Mariboru potno pletenko z različnimi drobnarijami na železnico kot brzovozno blago. Med potom v Ptuj pa je ukradel nekdo iz pletenke zlato vratno verižico, zlato žensko uro, zlate uhane in par čevljev. O tatu ni duha ne sluha.

v Koncert v Mariboru. „Glasbeno društvo“ v Mariboru priredi s pomožnim orkestrom dne 6. novembra ob 8. uri zvečer, po popoldanski gledališki predstavi, v veliki dvorani Narodnega doma, ljudski koncert pri pogrnenih mizah. To je prvi poskus „Glasbenega društva“, da se uvedejo drugod tako popularni koncerti tudi za naše občinstvo v slovenskem domu. Obiskovalcem slovenskega gledališča z dežele se nudi na tak način en sam večer dvojni užitek, tembolje, ker se je za ta prvi ljudski koncert sestavil vsestranski in zanimiv program. „Glasbenemu društvu“ pa bo številen obisk vzpodbuda za nadaljno delovanje na glasbenem polju, da bo večkrat nudilo našemu občinstvu po dnevnem trudu in delu nekaj prijetnih uric.

v Slov. trg. društvo v Mariboru izda za leto 1911 poseben stenski koledar. Kdor želi na njem inserirati, naj se obrne na g. Rudolfa Pliberška v Mariboru, Koroška cesta 5.

v Drobne mariborske novice. Včeraj zjutraj ob 2. je pogorelo gospodarsko poslopje pos. Roškarja v Pobrežu. — Dekli Inkret, ki služi pri gostilničarju Jelleku na Tegetthofovi cesti, je ukradel nekdo iz kovčega 94 kron.

v V Gradcu se vrše 16. nov. dopolnilne občinske volitve v 3. razr. Došlo bo do hudega boja med nemškimi nacionalci in socialisti.

Štetje živine. Vsled ministerjalne odredbe z 20. avgusta t. l. se določa, da se ima obenem z letošnjim občnim ljudskim štetjem vršiti tudi štetje živine v stanju 31. decembra 1910. Poljedelsko ministerstvo polaga z odlokom z dne 8. okt. 1910. št. 39.532 posebno važnost na temeljito in skrbno izvedbo štetja živine, ker se smatra temeljito poznanje živinskega stanja za prvi in neizogibno potrebno predpogoji, da se pravilno in namenu primerno rešujejo vprašanja, tičejoča se povzdige živinoreje, uporabe živine, oskrbe mesa za večja konzuma središča itd. Političnim oblastvom se naroča ljudstvo poučiti, da daje pravilne in popolne podatke glede stanja živine v prvi vrsti v lastnem interesu posestnikov in da nikakor ne bodo imeli ti podatki — kakor se navadno žalibog vedno misli — zvišanje davka za posledice.

Druge slov. dežele.

Kranjski deželni poslanec Jožef Mandelj je imenovan za tajnika v ljubljanski c. kr. tobačni tovarni.

Ljubljanska mestna klavnica. Zaklalo se je v času od 16. do 26. p. m.: 98 volov, 6 krav, 7 bikov, 261 svinj, 121 telet in 3 kozli. Uvoz zaklane živine: 10 svinj, 12 telet in 160 kg mesa.

Imenovanja. Cesar je imenoval nautičnega nadzornika pomorske oblasti v Trstu Bernarda Jülgua nautičnim višjim nadzornikom v 6. plačilnem razredu. — Minister notranjih zadev je imenoval policijskega komisarja pri policijskem ravnateljstvu v Trstu Reinharda Kurzmanna policijskim nadkomisarjem. — Evidenčni nadzornik Vladimir Pruss de Jezierski v Ljubljani je imenovan za evidenčnega ravnatelja.

Zlato na Koroškem. Blizu Bekštajna na Koroškem so stari zapuščeni zlatokopi, katere je pred leti kupil neki švicarski konzorcij. Dotični konzorcij je dal kopati v več jamah in kakor se poroča iz Malnica, ne brezuspešno. Konzorcij bo začel v najkrajšem času z večjim obratom. Bližajo se torej Korošcem zlati časi.

V Malem Lošnju je 1. t. m. počila v zdraviliščnem domu vodovodna cev; kmalu so bili prostori za goste pod vodo. Gasilci so morali pampati pet ur, da so odstranili vodo. Razun vničenih viktualij in poškodovanih prostorov ni druge posebne znatne škode.

Prilodnji kongres esperantistov se vrši prvič na Hrvaškem, in sicer v Zemunu meseca maja 1911. Kongresa se udeleži 5000 esperantistov iz Evrope in Amerike. V Slavoniji ima esperanto še malo privrženecv.

Sanacija koroške klerikalne centralne združne blagajne. Konferenca avstrijskih škofov, ki se vrši 5. t. m. na Dunaju, se bo bavila tudi s vprašanjem sanacije celovške klerikalne blagajne. Vlada se je namreč izjavila, da je pripravljena izvesti sanacijo centralne blagajne le, če se izpolnijo gotovi pogoji. Pridobila bo eno banko, ki bo dala centralni združni blagajni posojila 2—3 milijone kron proti 2% obrestovanju, to pa le tedaj, ako bodo predvsem škofi vložili v gotovini garancijski fond. To vprašanje bode torej tudi predmet konference škofov.

Društvene vesti.

v Učiteljsko društvo za okraj Ljutomer zboruje v četrtek, dne 10. novembra predpoldne ob pol 11. uri v Ljutomeru po sledečem sporedu: 1. Zapisnik. 2. Dopisi. 3. Predavanje zastopnika „Prve Češke“ o življenjskem zavarovanju. 4. Poročilo o zborovanju „Zveze“ v Novem mestu. 5. Slučajnosti. Ker je posebno 3. točka zelo važna, pričakujemo polnoštevilno udeležbo.

Odborova seja „Matice Slovenske“ je danes v petek, dne 4. nov. 1910, ob pol 6. uri zvečer v društveni pisarni. Dnevni red: 1. Poročilo predsedništva. 2. Potrditev zapisnika zadnje odborove seje. 3. Poročilo o letošnjih publikacijah. 4. Poročilo iz tehniškega, znanstvenega, zemljepisnega in gospodarskega odseka. 5. Slučajnosti.

v Slovenska „Čitalnica v Gradcu“ (Leonhardstrasse št. 3. v pritličju čez dvorišče) daje s tem na znanje za jesen in zimo 1910—1911 sledeči program: 1. Veselica z godbo, petjem, plesom in domačo zabavo v soboto dne 12. nov. t. l. 2. Silvestrov večer dne 31. dec. 1910. 3. Venček v soboto dne 14. januarja 1911. 4. Kostumni venček v soboto dne 25. febr. 1911. Vse te veselice se vršijo v veliki dvorani gostilne „zum grünen Änger“ Leonhardstrasse št. 3 proti majhni vstopnini. Začetek ob 8. uri zv. 5. Družinski večeri v društvenih prostorih vsako sredo od pol 8. ure zvečer naprej — v svrhu zblizevanja in medsebojnega spoznavanja članov in njih družin z neprisiljenim občevanjem in domačo zabavo. 6. Večeri za gospode vsako soboto od 8. ure zvečer naprej v društvenih prostorih. 7. Druge zabave se naznanijo pozneje. Rojaki iz domovine so dobrodošli. Na obilno udeležbo vabi odbor.

v Akad. tehn. društvo „Tabor“ v Gradcu si je na občnem zboru dne 29. oktobra 1910 izvolilo sledeči odbor: predsednik cand. iur. Alojzij Trstenjak; podpredsednik cand. iur. Anton Potočnik; tajnik cand. chem. Vl. Franković; blagajnik stud. iur. Anton Pernat; knjižničar cand. phil. K. Kranjc; gospodar stud. geod. Karol Skerk; namestnika stud. iur. Julij Bučar in stud. geod. J. Hreščak. — Pregledniki cand. techn. Fran Fischer; cand. med. Stanko de Gleria; cand. phil. F. Šlibar.

v „Akademično društvo slovenskih tehnikov na Dunaju“, si je izvolilo sledeči odbor: cand. ing. Ladislav Bevc, predsednik, stud. ing. Ladislav Geržina, podpredsednik, stud. ing. Janko Schweiger, tajnik, stud. ing. Maks Slejko, blagajnik, stud. chem. Srečko Ferjančič, knjižničar, stud. ing. Božo Srebra, odbornik.

v Akad. društvo „Slovenija“ na Dunaju priredi 5. listopada svoj 2. redni občni zbor z običajnim vsporedom. Lokal Hotel Wandl, I. Kühnlgasse 2.

v Akad. društvo slov. agr. „Kras“ na Dunaju si je na svojem 1. red. obč. zboru izvolilo za tekoči zimski tečaj 1910/11 sledeči odbor: predsednik: Ivan Domicelj, kulturni tehnik, podpredsednik: Rupert Brovet, gozdarski tehnik, tajnik: France Hinterlechner, kulturni tehnik, blagajnik: Srečko Lapajne, gozdarski tehnik, knjižničar: Bogdan Pahor, poljedelski tehnik, namestnika: Franc Hrastnik, gozdni tehnik, Lev Knafelj, kulturni tehnik, preglednika: Vojko Koprivnik, gozdarski tehnik, Anton Sodnik, gozdarski tehnik.

v Občni zbor podpornega društva za slovenske visokošolce na Dunaju se vrši v soboto 19. novembra t. l. ob pol 7. uri zvečer v pisarni g. dvor. in sod. odvetnika dr. St. Lapajnetta I. Bräunerstrasse 10 z naslednjim dnevnim redom: 1. Poročilo odborovo (tajnikovo in blagajnikovo). 2. Poročilo preglednikov. 3. Volitve. 4. Slučajnosti. Ako zbor ne bo sklepčen ob določeni uri, se vrši uro kasneje ob vsakem številu navzočih udov (§ 22 dr. p.)

Dnevna kronika.

Zanimiva literarna pravda. Pred nekaj dnevi se je vršila pred berlinskim sodiščem zanimiva literarna pravda in sicer glede zabranitve nekega romana. Dunajski pisatelj Fric Wittelo je spisal roman, s katerim so se čutili prizadeti mnogi književniki in druge dunajske osebe, ker roman na nekaterih mestih prav jasno kaže na nekatere onih oseb. Najbolj ironiziran bi imel biti pisatelj Karl Kraus, izdajatelj časopisa „Die Fackel“, a ker se

ne nahaja med tožitelji, se v obče smatra kot povzročitelj cele akcije. Sodišče je že prej na predlog treh tožiteljev odločilo, da iztirja nadaljno razširjanje romana v Nemčiji. V tej razpravi bi se moralo končno odločiti, je-li prvotni odlok pravičen. Pred razpravo je predlagal zastopnik tožiteljev, da se razprava vrši tajno, ker dojdejo v razpravi stvari, ki niso za javnost. Med tožitelji se je nahajala namreč tudi neka mlada dama, o kateri se govori v romanu, da si je vsled svojih prejšnjih ljubimskih razmer nakopala bolezen ter da bi morala biti v zdravniški oskrbi. A sodišče je ta predlog odbilo. Z ozirom na to, da je roman že v 900 eksemplarih razpečan, je stavil sodnik vprašanje, ali bi tožiteljem daljno razpečevanje romana povzročilo veliko škodo. Zagovornik izjavi v Krausovem imenu, da on nima niti volje, niti se hoče spuščati s pisateljem romana v proces, da bo že z njim obračunal na drug način. Posebno značilno za pisatelja romana je dejstvo, da je obiskal celo vrsto dunajskih knjigarn ter jih nagovarjal, da izložijo roman z nadpisom: »V Nemčiji zabranjen«. Zastopnik tožene tvrdke izjavi, da je z romanom zadet samo ozki krog dunajskih literatov — a širša dunajska publika ne more niti slutiti, koga je pisatelj mislil v romanu. Nasprotniki izjavljajo, da so prizadeti ljudje visokega položaja in velikega književnega ugleda. Ali zakaj pisatelja ni tožil Kraus — vpraša zastopnik toženčev — ampak tri na Dunaju popolnoma nepoznane osebe? Berlinsko sodišče se v obče ne more brigati za dunajske razmere in dunajski »trač«. Zato tako dalekosežna odredba, kakor je zgornji odlok, ni bila potrebna. Sodišče je proglasilo sodbo, s katero se potrjuje prejšnja zabranitev romana.

Češko denarništvo na slovanskem jugu. Dne 1. novembra t. l. je otvorila banka »Slavija« v Sarajevu filijalko za Bosno in Hercegovino. To je prva filijalka češkega denarnega zavoda v Sarajevu sploh. Ta korak češke banke je prebivalstvo in časopisje jako simpatično pozdravilo.

Predsednik bolgarskega parlamenta Črnogorec. V petek si je bolgarsko sobranje izvolilo novega predsednika, dr. Georgija Orahovaca, ki je dobil 106 glasov. Novi predsednik je po pokolenju Srb, rojen v Orehovem v Črni gori l. 1857. Leta 1883. se je stalno naselil na Bolgarskem in se v političnem življenju pridružil demokratski stranki, in sedaj je zaupanje te stranke poklicalo dr. Orahovaca na mesto predsednika bolgarskega parlamenta.

Nove bolgarske jubilejne znamke. Kakor pišejo bolgarski listi, pridejo prve jubilejne znamke v promet sredi tega meseca, ko bodo pregledane od posebne zato postavljene komisije.

Umetniška razstava »Medulič« v Zagrebu. V ponedeljek so v umetniškem paviljonu v Zagrebu otvorili umetniško razstavo, ki jo je priredilo dalmatinsko umetniško društvo »Medulič«. V imenu bana dr. Tomašiča je razstavo otvoril predsednik banskega stola Vladimir Mažuranič. Razstavili so med drugimi ti-le umetniki: Meštrovich, Rosandič, Vranyczany, Bukovac, Medović, Krizman, Marinković in Tišov, kot gosta pa Slovenec Jakopič in Čeh Joža Uprka.

Madžarsko pravosodstvo. Urednik madžarskega lista »Krajen« Gerő je tožil odgovornega urednika slovaških »Narodnih Novin« J. Škultetega, češ, da ga je žalil na časti, ker je reagiral na njegove Slovake žaleče članke v madžarskih listih. Obravnava proti Škultetemu je bila v Pešti preteklo soboto. Madžarska porota ga je seveda proglasila za krivega, na kar ga je sodišče obsodilo v enomesečno ječo in globo 400 K.

Prebivalstvo ruskega carstva. Statistični urad ruskega ministerstva notranjih del je podal podatke o zadnjem splošnem ljudskem štetju na Ruskem l. 1908. Po teh podatkih je štela Rusija dne 1. januarja 1909. 160 milijonov prebivalcev (leta 1858. 74 milijonov, leta 1897. 126 milijonov). Na evropsko Rusijo brez Poljske, Finske, odpada 116,505,300 prebiv., na Finsko 3,015,700, na Poljsko 11,671,800 na Kavkaz 11,392,400, na Sibirijo 7,878,500, na srednjeazijske provincije 9,631,300 in na baltiške 2,641,600 prebivalcev. Po narodnosti je bilo 65.6% Rusov, 10.6% Tatarjev, 6.2% Poljakov, 4.5% finških narodov, 3.9% Židov, 2.4% Litvinov, Nemcev in Švedov 1.6%. Po veri je bilo 69.9% pravoslavnih, 10.83% mohamedancev, 8.9% katolikov, 4.85% protestantov, 4.05% Židov, 0.96% drugih kristjanov in 0.5% drugih nekristjanov. Čitati in pisati jih je znalo: na Poljskem 30.5%, v evropski Rusiji 22.9%, na Kavkazu 12.4%, v Sibiriji 12.3%, v srednji Aziji pa 9.3%. V baltiških gubernijah jih zna čitati in pisati 71 do 80 odstotkov.

Bolezen srbskega prestolonaslednika Aleksankra se je obrnila znatno na bolje. Vsled tega vlada med prebivalstvom veliko veselje. Tudi na razvoj političnih razmer to ugodno vpliva. Največja zasluga za ugoden preobrat v kraljevičevi bolezni se pripisuje dunajskemu vseučiliškemu profesorju Chvosteku, katerega namerava kralj Peter odlikovati z redom Karagjorgja. Ta red dobe le oni, ki so si za srbsko državo pridobili velikih zaslug. Kraljevič sam pa namerava povabiti profesorja k sebi za dalj časa kot gosta. Gotovo je sedaj tudi, da pojde kralj Peter koncem meseca na obisk h kralju Viktorju Emanuelu v Rim, ki je njegov svak. Baje bo potoval preko Zagreba in Reke ali pa preko Zagreba in Ljubljane.

Avstralsko meso. Iz Londona se poroča: Avstralski zastopnik v Angliji je dobil po posredovanju angleškega poslanika na Dunaju od av-

strijske vlade zatrdilo, da se odpošlje večak v Avstralijo v svrhu ogleda eksportnih priprav za avstralsko meso. Namerava se poskusna pošiljatev avstralskega mesa v Avstrijo, ki se vsled pomankanja direktne parne zveze pošlje najprej na Angleško, se tam preloži in potem šele spravi v Trst.

Samomor. Dvorni in sodni svetnik dr. Rihard Gürtler na Dunaju se je ustrelil. Povod samomora je bila ožost. Gürtler se je nahajal v rednih razmerah in je imel dobre dohodke. Splošno je bil znan kot hipohonder.

Shod čeških profesorjev. V Pragi se je vršil 1. t. m. shod čeških srednješolskih profesorjev, na katerem se je najostreje protestiralo proti uvedbi strelnega ponka na srednjih šolah.

Znamenita predavanja voditelja belgijskih socialistov v Budimpešti. V Budimpešti je imel vodja belgijskih socialistov Vandervelde v društvu za sociološke vede predavanja o narodnostnem vprašanju v Belgiji. Razpravljal je o razmerju med flamskim in valonskim prebivalstvom. Naglašal je, da je flamski narod konservativen in bigoten, valonski narod, to je francoski, pa napreden in svobodomiseln. Zato napredujejo Valoni, nazadujejo pa na vsej črti Flamani. Vsak meščan, vsak inteligent razven duhovnika je že Francoz. — Flamskemu ljudstvu je ostala samo duhovščina. Flamsko propada očividno. Vzrok temu je, ker med Francozi ni šovinizma. Belgijski parlament je dovolil flamske šole že pred desetimi leti, toda flamskemu narodu to ni prav nič koristilo. Narod propada, kakor poprej in njegovi najboljši sinovi pripadajo sedaj Francozom. To je posledica reakcionarstva in konservatizma, ki vlada v flamskem narodu. Uresničuje se tukaj načelo, da ginejo konservativni narodi brez kakršnegakoli nasilstva ali pritiska, ako žive v njegovem sosedstvu narodi, ki so prožeti z naprednimi in svobodomiselnimi idejami. Na predavanju navzoči žurnalisti so izpraševali Vanderveldej, kako bi on rešil narodnostno vprašanje, ako bi bilo to v njegovi moči, na Ogrskem. Odgovoril je tako-le: Ne poznam sicer razmer popolnoma natanko, vendar to zatrdujem z vso gotovostjo, da je treba vsak narod vzgajati v njegovem maternem jeziku, to se pravi, treba je delovati na to, da bi se Slovaki in drugi narodi na Ogrskem vzgojevali v njihovem maternem jeziku in da bi vsak narod dobil svojo pravico v svoji materinščini. — Predavanje odličnega voditelja belgijskih socialistov je v Pešti izzvalo veliko zanimanje, njegova izvajanja pa naravnost kolosalno senzacijo.

Po svetu.

Težka trgovska kriza v Zgornji Italiji. Z ozirom na težko trgovsko krizo, ki vlada že delj časa v Zgornji Italiji, je italijanska vlada odredila za mence, ki dospejo v Neapolju med 15. oktobrom 1910 in 15. januarjem 1911 in ki se glase na manj nego 500 lir, trimesečni plačilni moratorij.

Poneverjenje na pošti. Bolgarski list »Pravo« v Solunu javlja, da je poštar Imer-Efendija ukradel pošto vrečo, v kateri je bilo okrog 250.000 K. — Vreča je bila poslana iz Prilepa in naslovljena v Bitolj. Temu zločinu je prišla turška oblast pravočasno na sled in je dala aretirati dotičnega poštarja. Orožniki so pri hišni preiskavi našli ves denar.

Maczohovi privrženci morilci. — »Vossische Zeitung« poroča iz Varšave: V vasi Broilca je povzročil mlad človek v cerkvi velik nemir. Ko je katoliški duhovnik s prižnice propovedoval o ljudski nemoralnosti, je zaklical mladenič: »Pojdite pridigovat v Čenstohov k Maczohu!« Vsled tega medklica je nastal v cerkvi pretep in mladenič ter njegova obitelj, skupno osem oseb, so bili umorjeni.

Odvetnik aretiran. Iz Krakova se brzojavlja 1. novembra: Krakovskega odvetnika in bivšega občinskega svetovaleca dr. Hermana Seinfelda so zaprli zaradi ponaredbe hranilničnih knjižic v visokosti 6000 K in ponarejenja menic. Sodišče je odklonilo ponujano visoko kavcijo.

Stric morilec — oproščen. V Varaždinu je stal pred sodiščem stari Janko Franičec, ki je ustrelil svojega 11 let starega nečaka Slavka, ker ga je hotel vzeti od njega nazaj Slavkov oče Blaž, ki je grozil, da bo otroka pretepal in mučil ter je obljubil ljudem pet goldinarjev, ako mu otroka ubijejo. Ko je ustrelil Slavka, je Janko Franičec tudi nase streljal, hotel se je ustreliti, a se ni dobro pogotil. Zagovornik je zavzel stališče, da je stric postal morilec radi prevelike ljubezni do svojega nečaka in Janko Franičec je bil res oproščen.

Stavka v Južnem Walesu. V premogovnikih v Južnem Walesu se stavka vedno bolj širi. Dosedaj miruje že 30.000 delavcev; novih 10.000 je podalo ostavko. Industrijalni krogi se boje, da iz ostavke nastane narodna nevarnost.

Podkupljiv porotnik. Iz Londona se poroča: Proces proti newyorškemu milijonarju Rosenheimerju, ki je obtožen, da je ovozil in usmrtil s svojim avtomobilom neko deklico, se je naglo prekinil; izkazalo se je namreč, da je eden porotnikov bil pripravljen proti plačilu 2000 mark glasovati za oprostitve Rosenheimerjevo. Porotnika so zaprli. Prejel je že večkrat podkupnino in tako tudi nekega igralca, ki je bil obtožen umora, odtegnil zasluženi kazni.

Gibanje med tekstilnim delavstvom na severnem Češkem. Med tekstilnim delavstvom v liberškem okrožju se je začelo gibanje za zvišanje mezd. V nedeljo je bilo v Libercah veliko zborovanje, na katerem je bila sprejeta resolucija, ki zahteva zvišanje mezd in ob sobotah ter dnevih pred prazniki konec dela ob 4. popoldne, zlasti z ozirom na ženstvo, ki tvori polovico tekstilnega delavstva.

Tožba proti hotelu. V Meranu se je pred civilnim sodnikom okrajnega sodišča, baronom Kraus, pričela tridnevna sporna obravnava glede odškodninske tožbe proti zvezi alpskih hotelov, koje last je bil hotel ob »Karerskem jezeru«, ki je nedavno pogorel. Tožitelji so hotelski gostje, vseh skupaj 28, ki tožijo za odškodnino 186.000 K.

v Grofca Tarnovska se hoče omožiti z Naumovom. Italjanski listi priobčujejo vest, da se grofica Tarnovska odločila, da se takoj po prestani kazni poroči z Naumovom, ki je, kakor znano, ubil grofa Komarovskega. Naumov se seveda grofice Tarnovske ne brani.

v Vihar in neurje na Tirolskem. Dne 2. tm. je na mnogih krajih na Tirolskem razsajal vihar, padala je toča in na mnogih mestih je udarila strela. V bližini mesteca Kitzbühela bi bil skoraj ponesrečil brzovlak na progi Inomost-Linec.

v 80. slučaj kolere v 4 dnevih. Iz Carigrada se poroča 3. novembra. Po poročilu sanitetnega urada na tuje konzulate je v času od 28. okt. do 1. nov. med vojaštvom, ki je izolirano v Carigradu in okolici, zbolelo 80 oseb; od teh jih je umrlo 11 oseb.

v Atentat na orijentsko železnico. Kakor poroča carigrajski »Tanin«, so bile tri osebe, ki so bile zaprte radi napada z bombami na orijentsko železnico, obsojene na smrt.

v Papeški nunelj Granito di Belmonte na Dunaju bo, kakor poroča politična korespondenca, v prihodnjem konzistoriju imenovan za kardinala, ostane pa kljub svojemu povišanju na Dunaju, kjer dobi naslov pronuncijs. Avstrijski zunanji minister grof Aerenthal je torej v svoji znani aferi s papeško prestolico kapituliral popolnoma pred papeškim stolom.

v Mortlee dr. Crippen. Miss Neve je obiskala obsojenega dr. Crippena v zaporu. Dr. Crippen ji je sporočil svojo zadnjo voljo za slučaj, če bo usmrčen.

v Premestitev rudarske šole iz Pribrama v Prago. Zatrjuje se, da se namerava rudarsko šolo v Pribramu premestiti v Prago in jo tam deliti v češki in nemški oddelek. V Pribramu pa se ustanovi mesto nje gospodarska akademija.

Tifus v Tridentu. V Tridentu se je med vojaštvom pojavil tifus; več vojakov je vsled tega umrlo. Epidemija se je razširila tudi že v mestu samem.

Obnova procesa proti gospe pl. Schönebeck. Iz informiranih virov se zatrjuje, da se v kratkem pričakuje novo postopanje proti gospe pl. Schönebeck-Weber, ker je državno pravdnistvo dobilo oficijelno vest, da se je duševno stanje gospe pl. Schönebeck nepričakovano hitro zboljšalo. Seveda bo dama sedaj ravno tako hitro spet zbolela.

Zopetni požar v bruseljski svetovni razstavi. K požaru kavarne »Kosmos« v razstavi se poroča: K sreči je opazil ogenj nek pasant, ki je takoj alarmiral bližnjo gasilno postajo. Kmalu je bila brizgalna na mestu požara; a vkljub naporu nemu trudu gasilcev omejiti ogenj, je bil uničen večji del kavarne. V bližini se je nahajal fotografski atelije, ki je bil v največji nevarnosti, ker je bilo nakopičeno mnogo kemikalij in drugih gorljivih snovi. K sreči se je dal ogenj omejiti. Za vsak slučaj je ostala celo noč gasilna straža na licu mesta.

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

SHOD ZASTOPNIKOV AVSTRIJSKIH AUTONOMNIH MEST.

Dunaj, 4. nov. V posvetovalnici dunajskega občinskega odbora so se pričela danes povetovanja 7. shoda avstrijskih autonomnih mest. Imenom dunajske občine je pozdravil zbor zastopnikov župan Neumayer in se je spominjal v lepih besedah umrlega dunajskega žuana dr. Luegerja. Za predsednika

shoda je izvoljen lvoški župan Cziuchczynski, za podpredsednike župan Berger iz Solnograda, dr. Graf iz Gradca, Dinghofer iz Linca in Hamann iz Dunajskega Novega mesta.

RUDARSKA STAVKA NA ANGLEŠKEM.

London, 4. nov. V Južnem Walesu se stavka rudarjev vedno bolj širi. Pridružili so se ji rudarji iz nadaljnjih 6 jam, skupaj 6 tisoč mož.

NOVO MINISTERSTVO NA FRANCOSKEM.

Pariz, 4. nov. Briandu se je že posrečilo sestaviti nov kabinet; isti ima danes zvečer prvo svojo sejo. Zbornici se predstavi novo ministerstvo v torek. Program novega ministertva bo obsegal tudi različne točke glede odredb, ki so se izkazale vsled zadnje železničarske stavke za potrebne.

BOLEZEN SRBSKEGA PRESTOLONASLEDNIKA

Belgrad, 4. nov. Zjutraj izdani buletin o prestolonaslednikovi bolezni se glasi: Noč je prebil princ v dobrem spanju, subjektivno spanje bolnika je ugodno, žila 88, vročina 38,4, dihanje 20.

Tržne cene.

Dunaj, 3. nov. Borza zakmetijske pridelke. Poročila iz inozemstva niso nudila danes ničesar zanimivega, vsled česar je bilo vse rezervirano. Promet neznaten brez sprememb v cenah.

Budimpešta, 3. nov. Svinjski sejm. Ogrske stare težke 140—142, mlade težke 152—155, mlade srednje 155—157, mlade lahke 162—164 v kilogram. Zaloga 28'199 komadov.

Budimpešta, 3. nov. Mast. Svinjska mast 162, namizna slanina 143.

Praga, 3. nov. Sladkor. Surovi sladkor K 20'40, nova kampanja K ——. Tendence: medla, vreme lepo.

Budimpešta, 3. nov. Žitna borza. Pšenica za april K 10'54, rž za april K 7'73, oves za april K 8'34, kornja za maj K 5'53. Pšenice se zmerno ponuja in kupuje, tendence se drži, promet 30 tisoč stotov, pšenica v efektivu in ostalo nespremenjeno, termini malo poskočili.

Zahvala.

Vsem onim, ki so nam povodom prebriske izgube iskreno ljubljene, nepozabljene hčerke in sestre gspdc.

Amalijske Strašek

izrazili tolažilno sočutje, kakor tudi za mnogobrojno udeležbo pri pogrebu, gg. pevcem in darovateljem krasnih vencev, izrekamo tem potom najiskrenejšo zahvalo.

CELJE, dne 3. novembra 1910.

604 1 Žalujoča rodbina Strašek.

Slikar in pleskar

prevzame vsa v svojo stroko spadajoča dela, kakor slikanje sob, cerkev, crkoslikarstvo na steklo, les itd. — Priporoča se za mnogobrojna naročila. Svoji k svojim! Svoji k svojim!

Viktor Bevc, Celje

Graška cesta šte. 8.

Tovarniška zaloga

vsakovrstnega papirja, pisalnih potrebščin, trgovskih knjig, na debelo in drobno pri

Goričar & Leskovšek v Celju

Graška cesta št. 7.

Lastna zaloga šolskih zvezkov, risank in risalnih skladov po novih predpisih. — Tiskovine za vse urade.

177 88-69